

Norsk-Dansk studiegruppe på Reggioreisen 2015. Besøk i barnehagen Salvador Allende den 20. oktober.
Atelierista Stefano Sturloni svarer på spørsmål fra deltakerne. Foto: Willy Freese.

Nettverksbrev nr. 44, november 2015

Kjære Reggio-nettverksmedlemmer

Årets tredje nettverksbrev har flere saker som vi håper vil interessere. Studieturen til Reggio Emilia foregikk i uke 43. Styret har ideer om et treårig prosjekt med konferanser om Bærekraft og atelieret. Vi har fått brev fra en styrer som vurderer å melde seg ut av nettverket, og som har fått et fyldig svar som gjengis her. Jeg håper det kan være relevant for flere av dere. Ellers ønsker vi som alltid at dere deler av erfaringer fra deres egen praksis.

Kari Carlsen
Jorunn Halvorsen

Leder og faglig ansvarlig
Administrativ ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no
Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45
Telefon: 35 02 64 15

Så er Reggioreisen vel over for dette året.

22 norske deltakere fra åtte barnehager var med denne gang, med stort utbytte. Nettverket har fått mange gode tilbakemeldinger. Jeg regner med at rapportene deltakerne har laget kommer inn etter hvert, og at dere får del i opplevelser og refleksjoner i neste nettverksbrev og/eller på nettsiden vår.

Vi hadde hele fire barnehagebesøk denne gangen, noe folk satte stor pris på. Ikke minst det å se at forskjellene mellom de ulike barnehagene i Reggio Emilia faktisk er ganske stor. Det er alltid spennende å se dette ved selvsyn. Det er ikke alltid opplevelsene på stedet faller sammen med forestillingene vi har med oss hjemmefra.

Fredag besøkte vi barnehagen og grunnskolen – opp til 5. klasse – i Loris Malaguzzi internasjonale senter. For meg er det svært spennende å følge med i utviklingen av barnehagen og skolen i senteret. Dette er det første forsøket med integrert barnehage og skole i Reggio Emilia, der den tenkningen som gjennomsyrer barnehagene også blir skolen til del. Jeg var i de nyopp-pussede lokalene for seks år siden, før hele institusjonen åpnet. Neste besøk var da barnehagen var nyåpnet, og så igjen da skolen hadde startet opp med første og andre klasse. Nå er hele barnetrinnet på plass. Barnetrinnet er fra 1-5 klasse i Italia, og skolen er statlig. Derfor er det langt vanskeligere å ha innflytelse på organisering og innhold og integrere barnehage og skole enn det egentlig er her hos oss, der kommunen er skoleeier. Samtidig er vår norske skole nok langt framme pedagogisk i forhold til den alminnelige Italienske grunnskolen, som i all hovedsak er det vi ville kalle en puggeskole. Forholdet mellom Reggio-barnehagene og grunnskolen kommer ofte opp som spørsmål blant deltakere på studietur – «hvordan går det med disse barna som har så fantastiske læreprosesser i barnehagen, når de begynner på skolen?» – Det er noe av dette de forsøker å undersøke gjennom å innlemme barnetrinnet i en felles institusjon i Loris Malaguzzi senteret. Noe av det mest spennende synes jeg, var å møte en av lærerne som underviste i 4. klasse nå. Hun var et svært engasjert fagmenneske, som var helt inne i den pedagogiske filosofien som gjennomsyrer barnehagene i Reggio. Utrolig inspirerende også for de danske grunnskolelærerne som var med i vår gruppe.

Samtidig med oss hadde Reggio Emilia besøk av en gruppe palestinske lærere og administratorer gjennom et UNESCO-støttet prosjekt i samarbeid med den Italienske staten og Reggio Children. Som mange av dere har sett i bilderapportene på vår facebook-side, <https://www.facebook.com/pages/Norsk-Reggio-Emilia-Nettverk/322092714524432>, bød dette på utfordringer med tolkingen, fordi vi var i samme rom med fire ulike språk. Samtidig var det en invitasjon til samtaler på tvers av landegrensener, og en unik mulighet for oss til å få innsikt i en annen kulturell og politisk virkelighet enn den vi lever i i våre barnehager og vårt fredelige hjørne av verden. Mye er ugjort når det gjelder barns utdanning i Palestina. Det er store forskjeller mellom private og offentlige barnehager og skoler, samtidig som en del av spørsmålene som ble stilt fra deltakere i den palestinske gruppen, tyder på en nokså innlæringspedagogisk tradisjon også i barnehagene. I samtale med en av rektorene fra Palestina kom det likevel fram at hun så store kvaliteter i det de holdt på med i egen barnehage og skole, og dessuten at hun hadde et friskt og kritisk blikk på det de ble presentert for i Reggio Emilia.

Også en kinesisk studiegruppe inntok Loris Malaguzzi internasjonale senter onsdag formiddag. Det var ikke lett å kommunisere med dem, men det var et stort ønske om å bli

Kari Carlsen

Leder og faglig ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45

Jorunn Halvorsen

Administrativ ansvarlig

Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk

fotografert sammen med oss, så på høyre bilde nedenfor er det både kinesere, nordmenn og en danske å finne.

Her er den palestinske gruppen sammen med oss i barnehagen Picasso – Belvedere. Foto: Willy Freese.

Og her kinesiske pedagoger sammen med folk fra vår gruppe.

Så langt en liten stemningskildring fra Reggioreisen 2015. Mer kommer med deltakernes rapport. Vi vet ennå ikke når **Reggioreisen** går i **2016**, men vi regner med at det blir i uke 43 som vanlig. Vi gir melding så snart vi vet mer. Flere av barnehagene som var med i år arbeider systematisk med Reggio-inspirasjon, og sender to pedagoger nedover hvert år. For en av barnehagene var det 4. år på rad at de har med to fra sitt personale. Dette setter spor i pedagogikken rundt om i Norge. Så velkommen til å melde interesse for neste års tur. Vi legger ut informasjon på nettside så snart vi vet når det blir.

Kari Carlsen

Leder og faglig ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45

Jorunn Halvorsen

Administrativ ansvarlig

Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk

Kurs i 2016

Vi kom ikke i havn med å få **Tiziana Filippini** til Norge i høst, men prøver å få det til i vårsemesteret. Trolig i uke 10. Så snart vi vet mer får dere beskjed. Som nevnt i forrige nettverksbrev er vi ennå ikke sikre på hvor det er aktuelt å legge kursdager med henne. Ta gjerne kontakt om dere ønsker foreleser fra Reggio Emilia til deres distrikt.

Jeg repeterer igjen at vi har laget et kurs som heter **Introduksjon til Reggio Emilias pedagogikk**. Vi regner med, og håper at dere som er medlemmer av nettverket bidrar til å spre informasjon om dette, slik at mange får sjansen til å delta.

Kurset handler om:

- Grunnleggende verdier
- De 3 pedagogene
- Hundrespråkligheten
- Prosjekterende arbeidsmåter
- Pedagogisk dokumentasjon som refleksjonskultur
- Koblinger til barnehagens Rammeplan

Hvis dere er interesserte i introduksjonskurset eller ønsker skreddersydde temaer for deres barnehager, eller oppfølgingskurs til deres region, så tar vi gjerne imot innspill om det umiddelbart, slik at vi kan tilpasse til behovene rundt i landet. Følg også med på nettsidene. Vi sender også ut e-postmelding til dere når kursdager og temaer er fastsatt.

Tre år med fokus på bærekraft

Da Mona Nicolaysen og Kari Carlsen var på det årlige internasjonale møtet i Reggio Emilia i juli (veldig varmt, se facebook-siden), formidlet Birgitta Kennedy fra Sverige at temaet bærekraft var aktuelt for dem å arbeide med framover. Da oppsto ideen hos oss om å holde fokus på bærekraft knyttet til atelierkultur. Bakgrunnen for dette er todelt. På den ene siden FNs formulerte bærekraftsmål, som er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet og stoppe klimaendringene innen 2030:

Kari Carlsen
Jorunn Halvorsen

Leder og faglig ansvarlig
Administrativ ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no
Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45
Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk

Reggio Emilias atelierkultur settes på dagsordenen i Kari Carlsens doktorgradsarbeid om Reggio Emilia-inspirasjon i norsk barnehage. Avhandlingen viser tydelig at atelierkulturen kan settes inn i en økologisk sammenheng, men også at den norske barnehagekulturen er bærer av tradisjoner som knytter barn, natur og kultur sammen. Vi ønsker å se begrepet bærekraft i sammenheng med barns muligheter til å handle, og oppleve at de selv er deltakere i prosesser som skaper det bærekraftige samfunnet vi er avhengige av å utvikle. Derfor er koblingen til atelieret og barns konkrete skapende læringsprosesser avgjørende for framtida.

Vi planlegger derfor å lage en **årskonferanse** hvert år de kommende tre årene med temaer knyttet til **Atelierkultur og bærekraftig utvikling** på ulike måter. Planen var å ha den første i høst, men fristen ble for kort til at tilstrekkelig mange fikk meldt seg på. Så snart tidspunkt og sted er fastsatt gir vi melding ut til dere.

NREN ønsker også kontakt med barnehager som arbeider med bærekraft. Vi vil gjerne løfte fram disse i våre kommende arrangementer. Ta kontakt med Mona Nicolaysen, på redaksjon@reggioemilia.no, og fortell hva dere driver med. Mer om vårt treårige tema og ideer om bærekraft og praktisk pedagogisk handling kommer etter neste styremøte i desember.

Inn- og utmeldinger

Vi får stadig nye medlemmer i Norsk Reggio Emilia-nettverk, både barnehager og privatpersoner melder seg inn. Det er gledelig! Velkommen til dere som er nye.

Samtidig er det også noen som melder seg ut. Dette skjer særlig i forbindelse med utsending av faktura for innbetaling av kontingent. Vi har selvsagt forståelse for at barnehagenes økonomi er knapp og at det må gjøres strenge prioriteringer, men vi i styret arbeider jo med denne foreningen fordi vi mener at det er mye å hente til det daglige pedagogiske arbeidet gjennom det verdigrunlaget vi har og arbeidet vi gjør. Av og til kommer det refleksjoner sammen med disse beskjedene, og jeg har lyst til å dele noen av disse, og ett av mine svar:

Vi får noen ganger henvendelse fra nye styrere, som ikke er klar over at barnehagen deres er medlem av NREN, og som heller ikke finner noen i personalet som ivrer for denne innfallsvinkelen til barns læring og utvikling. Vi gjetter på at dette er barnehager som tidligere hadde ivrige og engasjerte Reggio-inspirerte ledere og/eller pedagoger i personalgruppa, men at disse så har flyttet. Det er slik at vi som forening ikke vet noe om dette før medlemmene gir beskjed. Vi er selvsagt glade for om ny styrer fortsatt ønsker at barnehagen skal stå som medlem, men forstår også at det kan virke rart hvis det ikke er noen i personalet som brenner for saken. Vi anbefaler da å ta en titt på nettsidens vedtekter i første runde og se om dere synes dette er verd å jobbe videre med og for. I andre runde ber vi dere ta kontakt med styremedlem Anne B. Hansen via medlem@reggioemilia.no for en prat, informasjon eller eventuelt utmelding.

Jeg får enkelte ganger også e-post fra medlemmer som ikke synes de får nok igjen for medlemsavgiften, selv om de synes den pedagogiske filosofien er viktig. Avsnittet under er et litt redigerte svar fra meg til styrer i en barnehage som har vært medlem i nettverket en god stund:

Kari Carlsen

Leder og faglig ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45

Jorunn Halvorsen

Administrativ ansvarlig

Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk

Kjære XX

Først takk for langvarig medlemskap, som jeg håper og regner med at du og barnehagen har hatt glede av i arbeidet. Jeg gikk inn på ansatte fra nettsiden deres, og mener å kjenne igjen ansikter på flere av dere fra studieturer tidligere.

Vi som sitter i styret i Norsk Reggio Emilia-nettverk står på, som du også skriver, for å spre kunnskap om filosofi og arbeidsmåtene i barnehagene i Reggio Emilia. Og vi jobber i all hovedsak på dugnad for å få dette til.

Kontingenten dere som medlemmer betaler sikrer at vi har mulighet til å holde kontakten til Reggio Children og gjennom det få mulighet til blant annet å arrangere vår årlige studietur. Samarbeidet med Reggio Children er også inngangsporten til å få forelesere fra Reggio Emilia hit til Norge. Vi har hatt en god del besøk derfra gjennom mange år nå. I snitt 1 – 2 forelesere pr. år. I vår hadde vi besøk av Ivana Soncini og Morena Giglioli i april 2015. De satte barn med spesielle rettigheter/behov på dagsordenen hele tre steder i Norge. Til våren regner vi med å få Tiziana Filippini tilbake til Norge. Hun har vært her tre ganger tidligere, og er en super foreleser.

I styremøtet for NREN – Norsk Reggio Emilia Nettverk – i begynnelsen av desember skal vi legge planen for kursvirksomhet hele det neste året. Vi arbeider med å introdusere en årskonferanse hver høst. I år var den satt til 10. november, men det var såpass få påmeldte at vi dessverre var nødt til å forskyve den denne gangen. Men vi tar opp tråden igjen til våren, og legger informasjon ut så snart dato og sted er fastsatt.

Ellers ligger det tilbud om introduksjonskurs og oppfølgingskurs på nettsidene våre. Og også informasjon om de lokale nettverkene som finnes. Vi håper det blir en inspirasjon for danning av flere lokale nettverk. Det er selvsagt nødvendig at nettredaktør Mona Nicolaysen får informasjon fra dere rundt i landet hvis vi skal kunne formidle hva som skjer, hvordan dere arbeider og hva dere er opptatte av.

Nettsiden vi kontinuerlig jobber med å få bedre er her:

<http://www.reggioemilia.no/>

Vår Facebookside er aktiv med over 1000 følgere, og viser en del av det som skjer rundt omkring både i Reggio Emilia og vår kontakt dit, og like viktig, rundt i Norge.

<https://www.facebook.com/Norsk-Reggio-Emilia-Nettverk-322092714524432/timeline/>

Vi har valgt å foreløpig legge alt vi holder på med ut på nettsiden slik at både medlemmer og ikke-medlemmer får del i den kunnskapen og inspirasjonen vi kan formidle. Det kan da selvsagt virke unødig å betale kontingent. Men vi tenker at de som virkelig ønsker å utvikle barnehagene med støtte i, og inspirasjon fra Reggio Emilia og i de erfaringene andre reggioinspirerte barnehager i Norge og andre deler av verden driver, vil ønske å støtte det arbeidet vi gjør i det Norske nettverket. Styret har drøftet dette ganske nøye med hensyn til om noe på nettsiden etter hvert skal ligge der bare for medlemmene. Det kan komme, men foreløpig synes vi det er viktig at filosofi og praksis fra Reggio Emilia deles med flest mulig. Slik kan det å være medlem ses på som en solidarisk handling som bidrar til at andre også kan bli inspirert gjennom nettverkets arbeid.

Kari Carlsen

Leder og faglig ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45

Jorunn Halvorsen

Administrativ ansvarlig

Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk

Vi som sitter i styret synes nok vi står på for vår felles sak, men hvis informasjonen og de faglige innspill og mulighetene vi jobber for å formidle ikke når ut til dere som er medlemmer, så må vi finne andre og hensiktsmessige måter å få dette til på. I den sammenhengen er dine tanker i e-posten du har sendt viktige.

Har du noen råd til oss om hva vi bør gjøre annerledes? Er det slik at du savner de hyppigere elektroniske nettverksbrevene jeg sendte ut tidligere? Hvilke kanaler er de beste for at informasjon om det som planlegges og skjer skal nå dere? Og hva er det dere som medlemmer ønsker at nettverket skal være?

Det er en stor glede for meg som leder av Norsk Reggio Emilia-nettverk med en sped begynnelse på 1990-tallet og fram til i dag, å se at tenkningen omkring hvordan barn lever og lærer i barnehager som er inspirert av Reggio Emilias pedagogiske erfaringer blomstrer. I løpet av de siste fem årene har vi etablert et fungerende styre, der arbeidsoppgaver nå deles mellom noen flere personer. Målet vårt er at alle nåværende reggioinspirerte barnehager – og mange nye – får utbytte av å reflektere sammen med andre. Det er derfor nettverket finnes. Det foregår et pågående arbeid for å utvikle disse mulighetene, og vi er på ingen måte i mål.

Jeg håper at dere fortsatt ønsker å delta i dette arbeidet. Både på egen arbeidsplass, men også til utvikling av andres muligheter for å møte Reggio-filosofien gjennom å bidra til det norske nettverkets videre arbeid. Vi har hittil sørget for at kontingenten skal være spart inn ved medlemmers deltagelse på ett eller to arrangement som nettverket tilbyr i løpet av et år. Og vi håper at dere som er medlemmer tar kontakt med styret, slik at disse aktivitetene legges til steder som er mest mulig praktiske for dere.

Dette ble et litt langt svar, og jeg håper på tilbakemelding fra deg om hvordan nettverket kan møte de utfordringene du peker på på en bedre måte. Jeg takker for at din e-post inviterte til dette svaret, og jeg håper også at du velger å fortsette som medlem.

*Med vennlig hilsen Kari Carlsen
Leder Norsk Reggio Emilia-nettverk*

Med dette håper jeg at alle medlemmer, barnehager og enkeltpersoner, ønsker å fortsette arbeidet sammen med oss. Som alltid ønsker vi kontakt med medlemmene, og ber dere skrive til oss gjennom e-postadressen: post@reggioemilia.no om det dere gjør i egen barnehage eller er opptatt av. Bidra gjerne til fellesskapet på den måten.

På vegne av styret i NREN ønsker jeg dere en gledesfylt, interessant og god seinhøst sammen med barn og voksne i barnehagen eller der dere ellers har deres daglige virke.

Vennlig hilsen fra Kari Carlsen

Kari Carlsen

Leder og faglig ansvarlig

Kari.Carlsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 45

Jorunn Halvorsen

Administrativ ansvarlig

Jorunn.Halvorsen@hit.no

Telefon: 35 02 64 15

Norsk Reggio Emilia Nettverk